

Cristina POPESCU
Partner Eversheds Lina & Guia

CONTROVERSATA LISTĂ a mențiunilor de sănătate *permise în produsele alimentare*

REGULAMENTUL CE NR. 432/2012 CARE STABILEȘTE O LISTĂ DE "MENȚIUNI DE SĂNĂTATE PERMISE" DE UTILIZARE GENERALĂ (GENERICĂ), A INTRAT ÎN VIGOARE LA 14 Iunie 2012 ȘI SE APLICĂ ÎNCEPÂND CU DATA DE 14 DECEMBRIE 2012. DE LA ACEASTĂ DATĂ, TOATE MENȚIUNILE DE SĂNĂTATE NEAUTORIZATE (CU EXCEPȚIA CELOR AFLATE "ÎN AȘTEPTARE", A CĂROR EVALUARE NU ESTE ÎNCĂ FINALIZATĂ) SUNT INTERZISE LA UTILIZARE, IAR PRODUSELE CARE LE POARTĂ AR TREBUI OPRITE DE LA COMERCIALIZAREA PE PIAȚA COMUNITARĂ ÎNCEPÂND CU ACEEAȘI DATĂ.

PUȚINĂ ISTORIE ȘI CÂTEVA IDEI DESPRE CONCEPTELE DE BAZĂ

Povestea așa-numitelor "mențiuni de sănătate" începe în anul 2006, prin adoptarea Regulamentului CE nr. 1924/2006 privind mențiunile nutriționale de sănătate înscrise pe produsele alimentare, care se aplică în toate Statele Membre ale Uniunii Europene în mod direct (fără a necesita legislație națională de implementare) începând cu 1 iulie 2007.

Regulamentul CE nr. 1924/2006 se aplică fără discriminare tuturor produselor alimentare, inclusiv băuturilor, suplimentelor alimentare sau alimentelor destinate unei categorii speciale de utilizare nutrițională.

Prevederile Regulamentului CE nr. 1924/2006 se aplică tuturor mențiunilor de sănătate și/sau nutriționale utilizate în comunicarea comercială referitoare la un produs alimentar, incluzând așadar toate formele de etichetare sau materiale promoționale, toate

formele de reclamă (inclusiv cele realizate prin site-uri web), precum și toate mențiunile de sănătate și/sau nutriționale aplicate pe ambalajul propriu-zis al produsului alimentar vizat. În același timp, denumirile comerciale și mărcile comerciale ce pot fi interpretate a îngloba indicații/mențiuni de sănătate și/sau nutriționale sunt supuse aceluiași reglementări.

DAR CE ESTE O "MENȚIUNE DE SĂNĂTATE"?

Potrivit Regulamentului CE nr. 1924/2006, o mențiune de sănătate este orice mențiune care indică, sugerează sau lasă să se înțeleagă că există o relație între o categorie alimentară, un aliment sau unul dintre elementele componente ale acestuia și sănătate.

Astfel de mențiuni de sănătate sunt reglementate pe larg în Regulamentul CE nr. 1924/2006 și sunt supuse unor criterii și cerințe restrictive de utilizare – mai specific, cu privire la mențiunile de sănătate, reglementarea comunitară prevede că acestea:

- a)** nu pot fi înșelătoare, false sau ambigue;
- b)** nu pot sugera ideea că un aliment este nesigur sau inadecvat din punct de vedere nutrițional;
- c)** nu pot încuraja consumul excesiv;
- d)** nu pot sugera sau lăsa să se înțeleagă că o alimentație echilibrată și variată nu poate asigura o nutriție adecvată;
- e)** nu pot face referință la funcții ale organismului, care ar putea induce sau exploata teama consumatorului.

Tot cu titlu de cerințe generale de conformitate, mențiunile generice de sănătate trebuie să mai îndeplinească și alte condiții suplimentare, dintre care reținem următoarele:

- I efectele benefice pretinse ale alimentului care poartă o anumită mențiune de sănătate, fie acestea nutriționale, fie fiziologice, trebuie să fi fost stabilite prin metode și probe general acceptate;
- II nutrientul sau substanța prezentată ca având o anumită proprietate/un anumit efect trebuie să se găsească în aliment într-o proporție suficientă pentru a permite alimentului în cauză să producă efectul indicat;
- III mențiunea de sănătate trebuie înțeleasă de "consumatorul mediu".

CARE SUNT AȘADAR MENȚIUNILE DE SĂNĂTATE NEPERMISE DIN START?

Aplicând principiile anterioare, Regulamentul CE nr. 1924/2006 concluzionează asupra următoarelor categorii generice de mențiuni de sănătate nepermise, respectiv:

- mențiunile care sugerează că sănătatea consumatorului ar putea fi afectată dacă nu consumă respectivul aliment;
- mențiunile care fac referire la ritmul sau nivelul scăderii în greutate ca urmare a consumului unui aliment;
- mențiunile care fac referire la recomandări ale unor medici individuali sau profesioniști în domeniul sănătății, alții decât

asociațiile naționale ale medicilor sau profesioniștilor în domeniul nutriției și alimentației (pentru determinarea acestora intervin regulile naționale ale fiecărui Stat Membru).

REAȚIA SECTORULUI ALIMENTAR ȘI CONSECINȚE

Atât adoptarea listei de mențiuni de sănătate permise în sine, cât și termenul extrem de scurt pentru implementarea prevederilor Regulamentului CE nr. 432/2012 (de 6 luni) au generat reacții prompte și chiar vehemente din partea reprezentanților sectorului alimentar, care au acuzat EFSA că a denaturat sensul și scopul art. 13.1 din Regulamentul CE nr. 1924/2006, supunându-l unei interpretări extinse și neconforme cu intenția și textul Regulamentului. Rezultatul – spun aceștia – este aplicarea unui model aproape farmaceutic (considerat inadecvat și disproportionat) de evaluare a mențiunilor de sănătate generice asociate produselor alimentare.

Reprezentanții sectorului alimentar din Uniunea Europeană au avut (și au) multe de comentat la adresa controversatei liste de mențiuni de sănătate permise. Aceștia consideră că lista afectează în modul cel mai direct și negativ modul în care industria comunică vis-a-vis de consumatori, un consumator care – susțin aceștia – dorește mai multe informații, nu mai puține. Aceasta cu atât mai mult cu cât eliminarea mențiunilor de sănătate nepermise se va aplica nu numai ambalajelor/etichetelor propriu-zise ale alimentelor, dar și oricăror forme de comunicare comercială, inclusiv online, cu consumatorii.

Un număr de 4 contestații au fost depuse de la data adoptării Regulamentului EU nr. 432/2012 la Curtea Europeană de Justiție, de către Asociația Producătorilor de Alimente Sănătoase (Health Food Manufacturer's Association) din Marea Britanie împreună cu Natuur Producten Nederland (Olanda), respectiv NEM (un producător german de suplimente alimentare) împreună cu Plantavis, precum și de Afepadi (o asociație a producătorilor de produse alimentare din Spania) și Feder Salus (o asociație italiană a producătorilor de alimente). Contestațiile vizează anularea Regulamentului UE nr. 432/2012.

În România, reacția operatorilor din industrie nu pare să fi fost la fel de vehementă. Ministerul Sănătății a postat pe pagina sa de web, la scurt timp după adoptarea Regulamentului UE nr. 432/2012, o informare privind termenul de conformare (14 decembrie 2012), ajungând la o concluzie proprie asupra conformității menținerii pe piață a acelor produse alimentare puse în comercializare înainte de termenul limită, care vor putea fi comercializate – în interpretarea Ministerului Sănătății – până cel mai târziu la sfârșitul lunii iunie 2013, urmând a fi retrase de pe piață după această dată. Spunem concluzie proprie întrucât Regulamentul UE nr. 432/2012 (de directă aplicabilitate) nu prevede o astfel de derogare și nu reglementează o perioadă tranzitorie pentru eliminarea progresivă de pe piață a produselor alimentare cu mențiuni de sănătate neconforme, indiferent când au fost puse acestea pe piață.

